

Mottagare
Regionstyrelsen

Verksamhetsbidrag ur näringslivsanslaget och näringslivsanslagets utrymme 2026

Förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Regionstyrelsen tilldelas ett ramtillskott om 3 937 tusen kronor från och med år 2026 för utökning av anslaget för näringsliv till totalt 23 miljoner kronor.

Förslag till regionstyrelsen

- Under förutsättning att regionfullmäktige beslutar i enlighet med regionstyrelsens förslag ovan beslutar regionstyrelsen om fördelning av verksamhetsbidrag för näringslivsfrämjande verksamhet 2026 enligt regionstyrelseförvaltningens förslag. Kostnaderna belastar regionstyrelsens anslag för näringsliv.

Sammanfattning

Region Gotland beviljar årligen verksamhetsbidrag till företagsfrämjande organisationer som bedöms fylla en viktig funktion i det företagsfrämjande systemet. Därutöver avser beslutet en totalbudget för näringslivsanslagets andra löpande näringslivsfrämjande insatser som till exempel medfinansiering av projekt eller utredningar.

Denna tjänsteskrivelse sammanfattar underlag utifrån berörda organisationers äskanden samt lämnar förslag till beslut om bidrag till de olika organisationerna. En mera detaljerad tabell för annan finansiering än verksamhetsbidragen som räknas upp nedan finns i bilaga till tjänsteskrivelsen.

Organisation	Äskande	Beslutsförslag
ALMI	4 320 000	4 320 000
Science Park Gotland	4 921 700	3 500 000
Ung Företagsamhet	700 000	500 000
Rindi Kårhus (följer KPI)	772 000	772 000
Coompanion	658 828	400 000
Visby Centrum	500 000	500 000
Medeltidsveckan	300 000	300 000
Gotland Grönt Centrum	4 800 000	4 800 000
Gotlands Filmfond	3 000 000	3 000 000
Företagardagen (Tillväxt Gotland)	80 000	80 000
92Möjligheter (Tillväxt Gotland)	60 000	60 000
TOTALT verksamhetsbidrag	20 112 528	18 232 000

Kapitaltillskottsgaranti Kongresshall (prel)	1 500 000	1 500 000
Fortsatt finansiering fleråriga beslut	993 000	993 000
Utrymme nya beslut näringslivsinsatser		2 275 000
TOTALT budgetförslag för anslaget 2026		23 000 000

Två av verksamhetsbidragen innehåller en något utförligare beskrivning med anledning av förslag till utökning av bidrag jämfört med tidigare års bidragsnivåer. Detta gäller Science Park Gotland och Gotlands Filmfond. Två förslag har sänkts jämfört med det underlag som presenterades för regionstyrelsens arbetsutskott den 26 mars 2025. Det är finansiering till Coompanion och UF.

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att Science Park Gotlands och Gotlands Filmfonds behov behöver prioriteras samtidigt som det behöver finnas kvar utrymme till andra näringslivsfrämjande insatser såsom fortsatt beredning av destinationsutredning och vidareutveckling av de förslag som presenterats av Science Park Gotland.

Ärendebeskrivning och bedömningar

Med utgångspunkt i de önskemål som framkom på regionstyrelsens arbetsutskott den 26 mars 2025 har ärendet utökats från att enbart beskriva kostnader för verksamhetsbidragen till att beskriva kostnadsbilden för hela näringslivsanslaget. För att tydliggöra den helhetsbild som efterfrågades redovisas ett flerårsperspektiv i bilagan till denna skrivelse. Den bilagda tabellen visar bokslutssiffror för 2023-2024, beslutssiffror så här långt för 2025 samt äskanden och förslag till beslut inför 2026.

Den totala budgeten för näringslivsanslaget har varierat mellan drygt 33 miljoner kronor (mnkr) som högst (2017) och knappt 19 mnkr som lägst (2023). Samhällets allmänna kostnadsökningar och det ökade trycket av finansiering från 1:1 medlen, med hänsyn tagen till att vi går mot slutskedet av innevarande EU programperiod och att projektansökningarna förväntas öka i antal, höjer förväntningarna på medfinansiering från näringslivsanslaget. Regionstyrelseförvaltningen ser sålunda ett ökat behov av stöd till näringslivsfrämjande insatser för att främja Gotlands innovationskapacitet och konkurrenskraft.

Nedan redovisas organisationernas äskanden.

ALMI Företagspartner (fastställt via samverkansavtal)

Bolaget ägs till 51 % av Almi Moderbolag AB och 49 % av regionerna i Småland och öarna. Region Gotlands ägande är 7,1 % efter omorganisationen (RS 2024/1847). Verksamheten syftar till företagsutveckling genom rådgivning och finansiering genom långivning. Verksamheten regleras genom ägaranvisning till bolaget, mellan ägarna finns också ett samverkansavtal. Verksamheten finansieras av ägarna, proportionerligt genom ägarbidrag.

Science Park Gotland (SPG)

Science Park Gotland är en ideell förening som bildades 2005, medlemmarna består av Region Gotland och Uppsala universitet. Föreningen har sedan starten drivit en inkubatorverksamhet med nära koppling till Högskolan på Gotland/Uppsala universitet, vilken sedermera har utvecklats till en "Science Park". Verksamheten flyttade under 2016 fysiskt till Uppsala Universitet Campus Gotlands lokaler. Verksamheten finansieras genom verksamhetsbidrag från Region Gotland, tjänsteköp från Uppsala universitet och projektmedel.

Science Park Gotland har sedan en tid signalerat att verksamheten har vuxit ur sin kostym och att man står inför ett vägval gällande fortsatt verksamhet, främst finansiellt och ambitionsmässigt, för att kunna möta Gotlands utvecklingsbehov inom innovation, entreprenörskap och samverkan mellan näringsliv, akademi och offentlig sektor. Regionstyrelsen gav därför regiondirektören i uppdrag att, tillsammans med Uppsala universitet, se över Science Park Gotlands verksamhet och styrning samt att återkomma med ett förslag till förändringar (RS 2024/1644). Science Park Gotland har därför tagit fram en rapport med syfte att konkretisera ett förändrat uppdrag, organisering och finansieringsmodell för sin verksamhet. Rapporten har levererats och förslagen kommer att redovisas som ett separat ärende i syfte att bereda och lägga förslag om mera långsiktiga beslut avseende Region Gotlands ägande och finansiering av Science Park Gotland. Underlaget i detta ärende gäller sålunda endast förslag till beslut om finansiering för år 2026 och beaktar därmed inte fullt ut rapportens förslag till framtida förändringar. Science Park Gotland äskade om 2 781 000 kr för verksamhetsåret 2026 innan man lämnade in sin rapport med förslag om ny juridisk struktur och ny finansieringsmodell.

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att Science Park Gotlands verksamhet är svår att bedriva med den i jämförelse med andra Science Parks mycket låga basfinansieringen som t.o.m. 2024 legat på 1 500 000 kr och som inför 2025 höjdes till 2 700 000 kr för att klara verksamheten. Därmed föreslås ett verksamhetsbidrag med 3 500 000 kr för år 2026.

Visby Centrum AB (fastställt via partnersavtal)

Verksamhetsbidrag om 500 000 kronor ur näringslivsanslaget, styrs av partneravtal mellan Region Gotland och Visby Centrum (RS 2024/520) och gäller tom 2026. Visby Centrum har som målsättning att utveckla handeln och centrum-aktiviteter i Visby innerstad, södercentrum och östercentrum. Visby Centrum företräder drygt 200 medlemsföretag.

Ung företagsamhet Gotland

Ung företagsamhet Gotland (UF Gotland) har sedan 2019 erhållit ett verksamhetsbidrag om 500 000 kronor ur näringslivsanslaget. Det gotländska näringslivet bidrar med ytterligare ca 290 000 kronor samt att olika avtal har givit ca 490 000 kronor. Dessa stöd har varit avgörande för UF Gotland att bibehålla den nuvarande ambitionsnivån.

UF Gotland arbetar framgångsrikt med entreprenöriellt lärande i skolan och önskar ytterligare utveckla sin verksamhet för att nå flera ungdomar i skolan på hela Gotland. För att klara detta är man i behov av ytterligare stöd. UF-företagande har visat sig ha en långsiktig positiv effekt när det kommer till företagande hos unga. Tidigare UF-företagare startar företag oftare, och dessa företag överlever i högre grad, har högre omsättning och anställer fler människor.

Fördjupad information finns i bilagd ansökan om verksamhetsbidrag 2026 UF. Med anledning av den ekonomiska situationen bedömer regionstyrelseförvaltningen att det inte är möjligt att öka bidraget ytterligare. Därmed föreslås ett verksamhetsbidrag med 500 000 kr.

Coompanion Gotland i.f.

Den ideella föreningen har ett 23-tal medlemmar inklusive Region Gotland. Föreningens verksamhet sker på uppdrag av regeringen och är reglerad i förordning, SFS 2005:876. Verksamheten syftar till att leverera information, rådgivning och utbildning för start och utveckling av sociala företag i enlighet med antagna stadgar. Grundfinansieringen kommer från statsbidrag via Tillväxtverket samt kommunala bidrag och får inte tas från sålda tjänster och/eller projektmedel. Statsbidraget för 2025 är 659 000 kronor samt stödet från Region Gotland 400 000 kronor. Coompanion kan med aktuell finansiering inte finansiera en full tjänst utan enbart upp till 60 % tjänst vilket försvårar verksamhetens målpuppfyllnad. Fordjupad information finns i Coompanions ansökan om verksamhetsbidrag för år 2026. Med anledning av den ekonomiska situationen bedömer regionstyrelseförvaltningen, trots mycket goda intentioner, att det inte är möjligt att öka bidraget ytterligare. Därmed föreslås ett verksamhetsbidrag om 400 000 kr.

Gotlands Filmfond

Gotlands Filmfond AB (GFF) ägs sedan 2021 till 100 % av Region Gotland. Bolaget har investerat i filmproduktioner sedan 2010 och ansökan avser medel för framtida investeringsverksamhet. Regionfullmäktige antog år 2021 ett ägardirektiv för bolaget. I detta fastställs att bolagets affärsidé är att stärka förutsättningarna för att film- och dramaserieproduktion på Gotland ska komma till stånd, genom att vara en viktig part i finansiering.

Gotlands Filmfond finansierar filmproduktionen som på olika sätt bidrar till att stärka Gotlands varumärke. Samtliga investeringar ska spenderas på Gotland av filmproduktioner vilket innebär att satsade medel även går tillbaka till näringslivet på Gotland. Gotlands Filmfond har sedan 2016 erhållit finansiering ur näringslivsanslaget. Summan har sedan årligen växlats upp med samma summa ur regionala 1:1 medlen. Gotlands Filmfond har på så sätt kunnat kapitalisera viss finansiering över tid. Med detta som grund fick Gotlands Filmfond stå tillbaka avseende finansiering ur näringslivsanslaget under verksamhetsåret 2025 för säkerställandet av en nödvändig basfinansiering till Science Park Gotland. Regionala utvecklingsavdelningen har följt upp hur filmfonder finansieras i andra län och hur Tillväxtverket ser på

fortsatt finansiering med 1:1 medel. ”Tillväxtverket hänvisar till förordning 2003:596 om bidrag för projektverksamheten inom den regionala utvecklingspolitiken, där det står att projektmedel inte får beviljas för verksamhet som anses utgöra ekonomisk verksamhet och att filmproduktion anses som ekonomisk verksamhet.” Efter kontakt med samtliga sex övriga regioner som har filmfonder så har endast Region Dalarna finansierat en 9 månaders förstudie 2020-2021 med anslag 1:1 inför uppstart av Film i Dalarna.

Mot denna bakgrund gör regionstyrelseförvaltningen bedömningen att Region Gotland fortsättningsvis inte bör nyttja de regionala utvecklingsmedlen för finansiering av Gotlands Filmfond. Därmed uppstår ett avsevärt bortfall avseende grundfinansiering av filmfondens verksamhet. Konsekvensen av finansieringsbortfallet är att 50% av Gotlands Filmfonds grundfinansiering försvinner och därmed blir det svårt att upprätthålla fondens arbete. Om Gotlands Filmfond endast skulle medges 1,5 mnkr ur näringslivsanslaget så räcker detta inte till en större filmproduktion som spelas in på Gotland såsom tidigare år. Relevansen för fonden riskerar då att minska och färre söker sig till Gotland med sina filmproduktioner. Filmproducenter som vill samproducera med Gotlands filmfond behöver visa att man är ett etablerat bolag, att gotländska filmarbetare eller kreatörer engageras, att 100% av insatsen spenderas i regionen och att produktionen kan uppvisa regional förankring. Vid utebliven filmproduktion förloras värden i attraktionskraft men även näringslivet påverkas genom förlust av investeringens spend (de köp av tjänster, produkter och varor som en filmproduktion gör på plats på Gotland).

Därmed föreslår regionstyrelseförvaltningen att verksamhetsbidraget ur näringslivsanslaget utökas för att möjliggöra fortsatt drift. Det verkliga finansieringsbehovet, enligt information från Gotlands Filmfond, är totalt 4,5 mnkr per år men fonden har i sin skrivelse belyst att man äskar om 3,0 mnkr för 2026 med hänsyn tagen till regionens ekonomiska situation. Finansieringsnivån är nödvändig för att nå målen och fondens direktiv. Regionstyrelseförvaltningen föreslår ett verksamhetsbidrag med 3 mnkr för verksamhetsåret 2026.

Stiftelsen Medeltidsveckan på Gotland

Medeltidsveckan besöks årligen av cirka 40 000 nationella och internationella besökare och är en viktig profilbärare för Gotland. Enligt samarbetsavtal mellan Region Gotland och Medeltidsveckan på Gotland för perioden 2023-2025 anges det årliga verksamhetsbidraget ur näringslivsanslaget uppgå till 300 000 kronor årligen. Utöver de 300 000 kr erhåller stiftelsen 408 000 kr från kultur- och fritidsavdelningen och ytterligare 35 000 kr som sponsor för Riddarsällskapet Torneamentum.

Avtalet upphör att gälla från och med 2025-12-31 och ska därför ses över under 2025. Eventuella förändringar gällande finansiering ska i sådana fall implementeras genom budgetberedningen inför 2027.

Gotland Grönt Centrum (fastställt via beslut i regionstyrelsen)

Gotland Grönt Centrum AB driver verksamheten på Lövsta i Roma sedan januari 2015. Ägare är Hushållningssällskapet (55%) LRF (5%) Region Gotland (35%) Tillväxt Gotland (5%). Gotland Grönt Centrum driver ett skoljordbruk, restaurang, konferens, uthyrning av kontorslokaler och utbildningsverksamhet. I enlighet med upprättat aktieägaravtal beslutade regionfullmäktige, RF § 92 2014-12-15, att 7 200 tkr ska belasta regionstyrelsens anslag för näringsliv under perioden 2015 till 2017. Därefter skall bidraget uppgå till 5 200 000 kr. Regionstyrelsen beslutade 2020-10-22 (RS § 293) att 2021 års verksamhetsbidrag sänktes från 5 200 000 kr till 4 800 000 kr.

Rindi Kårhus (fastställt via tidigare beslut i regionstyrelsen)

Rindi Kårhus har beviljats ett hyresbidrag löpande med en uppräknings årligen baserad på konsumentprisindex. För 2026 blir det 772 000 kronor.

Kapitaltillskottsgaranti Kongresshall (prel)

Wisby Strand Congress & Event Gotland AB är beviljat kapitaltillskottsgaranti för täckande av framtida redovisningsmässiga förluster under den tid bolaget ägs direkt eller indirekt av Region Gotland. Upptagna 1,5 mnkr är en preliminär uppskattning utifrån tidigare års utfall.

Medfinansiering av projekt och övriga näringslivsutvecklande insatser

Med en allt större grad av årligen återkommande mottagare och behov av höjda verksamhetsbidrag urholkas successivt möjligheten till rörelseutrymme för att kunna ge stöd t.ex. till kortare näringslivsutvecklingsinsatser och främja näringslivsfrämjande evenemang/aktiviteter eller medfinansiering i projekt som annars har svårt att klara sin medfinansiering. Utöver detta går EU:s programperiod mot sitt slutskede vilket innebär att nationell nivå vill säkra upp att beslutade medel i fonderna används för utvecklingsinsatser i regionerna. Regionstyrelseförvaltningen befarar att 1:1 medlen inte kommer räcka till för att täcka det medfinansieringsbehov som kommer att finnas från Gotland från 2025 och fram till programslut. Därmed görs bedömningen att det bör finnas ett visst utrymme för medfinansiering av förstudier, projekt och utredningar.

Bedömning

Region Gotlands ekonomi är ansträngd och allmän återhållsamhet krävs för att skapa en ekonomi i balans. Samtidigt är samhället, föreningar och näringslivsfrämjande organisationer trängda av en turbulent och kostnadsdriven samhällsutveckling parallellt med att man arbetar för att bibehålla utvecklingskraften på Gotland.

Utöver ansökningar om årliga verksamhetsbidrag syftar näringslivsanslaget till att skapa utrymme för Region Gotland att under verksamhetsåret kunna vara agil gällande behov av näringslivsutvecklande insatser. Under 2026 kan det t.ex. komma att handla om medfinansiering av projekt och fortsatt beredning av destinationsutredningen och Science Park Gotlands verksamhet.

Regionstyrelseförvaltningens förslag till beslut bygger på en sammanvägd bedömning och prioritering mellan verksamheterna utifrån de behov som har redovisats i de olika äskandena. Regionstyrelseförvaltning föreslår därför regionstyrelsen att bevilja finansiering i enlighet med upprättat förslag för respektive organisation och näringslivsanslagets utrymme totalt.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-25
Bilaga 1, Tabell verksamhetsbidrag och näringslivsanslaget 2026
Ansökan om verksamhetsbidrag 2026 SPG, inkom 2025-01-31
Ansökan om verksamhetsbidrag 2026 UF, inkom 2025-01-30
Ansökan om verksamhetsbidrag 2026 Coompanion, inkom 2025-01-27
Ansökan om verksamhetsbidrag 2026 Gotlands Filmfond, inkom 2025-02-17
Avtal mellan Region Gotland och Medeltidsveckan 2023-2025
Partneravtal mellan Visby Centrum AB och Region Gotland avseende utveckling av Visby stadskärna
Ägaranvisning för Almi NY SE 21 AB
Regionstyrelsen 2012-05-31, § 147 Hyresbidrag Studentkåren Rindi

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Elin Lydahl
Administrativ direktör och bitr. förvaltningschef

Skickas till

RSF Ekonomifunktion, Hållbar Tillväxt